

El ne împarte câte un Abecedar făcut în 1872 cu ușile încuiate sub giurământ și aprobat de Roma papală: „Conciliul I provincial, în românește și latinesc”.

El comanda notarilor să ne cetescă pe rând cap atât, pag. cutare.

Acastă inovațiune străină de noi și de biserica noastră națională se putea espeda cu posta, fără a mai îngreuna sărăcia bisericilor cu itinerar, spese sinodale de geaba, și cea preoțime.

În sesiunea a doua prezidiul impune notarului Solomon să cetescă un „regulament despre unitatea stolară în arhidieceză”, făcut în centru de cei ce în viața lor n'au păstorit în afară.

În fața acestui regulament bastard, ér ne-am distins prin tăcere mormentală. O singură voce nebagată în sémă a rostit'o Șiolnai din Varviz, că: el și preoțimea tractuală perde prin regulamentul cetit, căci poporul pe la ei solvesce lectical o olaie de grâu, când aci e vorba de o metretă”.

Prezidiul cu emfasă enunță: „Abecedarul ca produs și regulamentul stolar ca elaborat sinodal, pe care 'l va traduce în latinesc și 'l va trimite la Roma papală spre aprobare, până atunci să ne ținem de us”. — Ce are Roma papală cu partea administrativă a bisericii unite?

Preoțimea a tăcut, tace și primese, de grăza absolutismului și terorismului hierarhic central; până când — *post tot discrimina rerum* — un Sinod mixt o va elibera din ghiarele lui, dându-i putință a cugeta, a se pronunța liber și a conlucra ér liber cu știință și praxă.

Prin aceste destăinuirii cred a fi clarificat situația: „tăcem! primim!”

Nu merităm scusare, din contră condamnare.

Ioan Papiu,

paroch, fost deputat în Sinodul Arhidieceșan gr. cat. în 1892.

SCIRILE DILEI.

— 30 Octomvre.

„Concordia”, noua întreprindere comercială din Sibiu, inițiată și pusă în lucrare de institutul „Albina”, și-a ținut Sămăbăta trecută *adunarea de constituire*, asupra căreia „Telegraful Român” raporteză următoarele: Prezenți au fost 55 de acționari, cari din capitalul subscris de fl. 50,000 au reprezentat suma de fl. 39,300. În adunarea acăsta, condusă de d-l protopop Ioan Hannia, ca president ales *ad hoc*, s'a luat la cunoștință raportul fondatorilor, asemenea comitetul de direcțiune numit de către funcționari până la aprobarea statutelor, s'an votat statutele și s'a ales comitetul de supraveghere. Direcțiunea e compusă din 7 membrii: Parteniu Cosma, Dr. Aurel Brote, Iosif St. Șuluț, Alexandru Lebu, Pantalion Lucuța, Iosif Lissai, și Dr. Nicolae Vecerde. Acăsta s'a și constituit alegându-și de president pe P. Cosma, vice-președinti: Iosif St. Șuluț și Dr. Aurel Brote. În comitetul de supraveghere s'au ales 5 membri: Dr. Liviu Leméșyi, Dr. Elie Ben, Dr. Vasile Bologa, Onoriu Tilea și Nicolau Penciu. Capitalul social s'a urcat dela suma de fl. 50,000 la fl. 10,000. Ca director interimar al „Concordiei” s'a numit dl Dominic Raț, contabil la „Albina”.

— o —

Revisuirea obiectelor de învățământ dela scólele medii. Ministrul de culte și instrucțiune publică Iuliu Wlassics a urgit pe comisiunea regnicolară de instrucțiune să revisuească în timp cât se pôte mai scurt obiectele de învățământ dela scólele medii — până când se va îngriji pe cale legislativă de reforma radicală a învățământului mediu.

— o —

Statul romano-catolic din Ardeal își ține astăzi adunarea generală ordinară la Clușiu. Scopul adunării este, ca de obicei, de natură administrativă. Fruntașii mireni și clericali ai bisericii romano-catolice din Ardeal au să se consulte asupra întrebunțării venitelor, ce le are acăsta biserică

după averile ei cele mari. Averile bisericii romano-catolice din Ardeal reprezintă un capital de *aproximativ șese milioane de florini*. Din venitele acestui capital se susțin: 7 gimnasilor cu 102 puteri didactice și 1782 școlari; 7 preparandii cu 438 elevi (dintre cari 284 au stipendii, ér 25 sunt susținuți gratuit); mai multe internate pentru școlari; preparandia de fete și orfelinatul teresian din Sibiu; 250 școle populare cu 441 învățători. Tot din acest fond religios se plătesc și susțin bisericilor, se împart ajutoare la preoți și se dau pensii funcționarilor bisericesci și școlari, cari au devenit incapabili de muncă. Biserica are și un considerabil ajutor dela stat și acum din nou se cere înmulțirea acestui ajutor.

— o —

Bánffy contra patriarhului Brankovici. Guvernul unguresc a început éráși persecuțiile contra patriarhului sêrbesc Brankovici. Mai astăzi-véră îl invinua cu „trădare de patriă” punându-l în legătură cu Omladiniștii din Belgrad, ér acum se ridică asupra lui cu calomniile, invinându-l, că sub conducerea lui biserica sêrbescă își pierde fondurile, ba îl bănușese chiar și cu defraudare (150,000). Evident, că scopul acestor manopere perverse este de a teroriza pe prelatul sêrbesc, ca cu atât mai ușor să-l apuce în ghiarele lui.

— o —

Rector la universitatea din București. Vineri după amăzi s'a făcut, la Universitatea din București, alegerea unui rector în locul d-lui Titu Maiorescu, al cărui termen expirase. Resultatul votului este următorul: Din 55 de votați au intrunit: D-l Titu Maiorescu 37 voturi; D-l V. A. Urechidă 28 voturi; D-l dr. Măldărescu 27 voturi și D-l Gr. Ștefănescu 22 voturi. Conform legii, se va înainta ministrului lista celor trei candidați d'întăiu, cari au intrunit cele mai multe voturi și dintre cari ministrul are dreptul de a alege și numi în demnitatea de rector pe ori-care va crede de cuviință.

Societatea de lectură „Petru Maior” a tinerimei române din Budapesta în ședința generală estra-ordinară din 7 Noembrie st. n. s'a reconstituit în modul următor: A) *Comitetul*: Președinte Nicolae Paican stud. phil., Vice-președinte Victor Onișor stud. juris., Secretar Nicolae Petroviciu stud. juris., Notari: Pavel Chimbir stud. med. și Cornel Pincu stud. juris., Bibliotecar: Dumitru Lupan stud. phil., Cassar: Ioan Pascu stud. juris. Controlor: Roman Rudnean stud. med. — B) *Comisia literară*: Președinte: Ilarie Chendi stud. phil., Referent: Roman Rudnean stud. med., Membri: Axente Banciu stud. phil., Dumitru Lupan stud. phil., Victor Onișor stud. juris., Nicolae Sulică stud. phil., Aurel Vlad stud. juris., — C) *Economul*: Aurel Cioban stud. juris.

— o —

Bătăile „patrioticești” din Budapesta înaintea judecării. Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că prin luna lui Maiu a acestui an, cam de-odată cu înăugurarea serbărilor milenare, se încinsese între „patrioți” o străjnică păruială pe stradele Budapestei. Ansă a dat marele meeting a socialistilor sub conducerea lui Ugron. Politiia voise să confisce unele stindarde socialiste și de aci a urmat înocăerarea între polițiști și socialisti. Se bătuseră réu unii pe alții, căci aveau la îndemână mulțime de stindarde din pavilionul expoziției, cu ale cărora prăjini își putuseră sparge unii altora capetele cu mult succes. Lucrul a ajuns la judecată. Din partea socialistilor s'a făcut arătare contra polițiștilor pentru abus de putere. Tribunalul însă a respins procesul pe cuvânt, că lipsesc dovețile. Tabla încă a aprobat acest pas al tribunalului. Foile unguresci găsesc, că procederea acăsta a forurilor judecătorești e nedreptă și anume pusă la cale de sus.

— o —

Efectele „recipiării” Jidanilor. „*Alkotmány*” dela 10 Noembrie scrie, că la alegerea din Vaș s'a întâmplat o ne mai pomenită obrăznicie din partea unui per-

ciunat cu numele Löwinger. Când candidatul Gajary intră în oraș, Löwinger din vârful unei trăsurii începă a scôte din gură cele mai nerușinate cuvinte la adresa femeilor. Contra lui s'au făcut 50 de arătări pentru vătămăre de onore. De notat mai e, că Löwinger era corțeș al candidatului guvernamental Gajary. — Éta fructele recipiării Jidanilor.

— o —

Nenorocire în minele dela Reșița. În minele de cărbuni dela Reșița în 9 l. c. s'a întâmplat o nenorocire. Intr'o galerie subterană s'au făcut esplosiuni de dinamită, fitilul a explodat repentin, un lucrător imediat a murit în urma șguduiri de creeri, al doilea și-a pierdut vederea.

— o —

Studentii bulgari în Serbia. Din Sofia au sosit în Belgrad 116 studenți bulgari, cari au fost primiți la gară de-un număr public sêrbesc în mod demonstrativ. Musica militară sêrbescă a cântat imnul bulgar, sêrbesc și rusesc și Marseillesa franceșă.

— o —

Jubileul țărului „Times”. Țărul cel mai puternic din lume „Times”, ce apare în Londra, în 9 Noembrie și-a serbat jubileul de 100 de ani al existenței. Primul număr al țărului „Times” a apărut la 9 Noembrie 1796 și acum cu ocaziunea serbării el a fost retipărit așa precum a apărut acum 100 de ani. Primul număr al lui „Times” a avut un conținut foarte sensațional, deoarece tocmai atunci a fost alegera noului lord-major din Londra și în acea zi a publicat „Times”, că Washington a dimisionat din postul său de președinte al Statelor Unite. Despre dimisionarea lui Washington „Times” scrie următoarele: „Cu părere de réu facem cunoscut, că George Washington Esq. a abdis dela prezidenția Statelor Unite americane”. Apoi mai jos publică în estras epistola de abdicare a lui Washington, și că totă nu-o pôte reproduce, deoarece n'are loc.

— o —

Atentat în contra Țarewnei văduve. Țărele din străinătate aduc știri, că în contra Țarewnei-văduve s'a sêvêșit un atentat la 27 Octomvre pe linia ferată dintre Sumbatowo și Mihajlowo. Șofarile dela locomotivă erau așa de tare desfăcute încât era pe-aci oa trenul să deraileze de cum-va mașinistul n'ar fi băgat de sémă. Esistând bauciala, că aici e vorba de un atentat în contra vieții Țarewnei, s'a pornit cercetare.

— o —

Un câne turbat a mușcat 15 oameni în comitatul Abauj. Cânele a alergat prin șese comune și abia într'ășesa li-a succés oamenilor să-l pôtă omori. Oamenii mușcați au fost trimiși la institutul Pasteur din Pesta.

— o —

Liferare. Direcțiunea căilor ferate ung. publică concurs pentru liferarea de obiecte de lemn, pãtră, porțelan, lumini de stearin, șeu, săpun, mățuri, rogojinii etc. Interesații pot ospêta detaluri dela camera comercială din Brașov.

— o —

Cutremur. În orașul Leibach, care în anul trecut a fost mai cu totul dărâmat din cauza cutremurului de pământ, în 9 l. c. pe la 4 ore noștea din nou s'a simțit un cutremur urmat de un tunet subteran, care a durat două secunde. Între locuitorii domnesce mare panică.

— o —

Concert. Musica orășenescă va concerta Duminecă în 15 o. n. în noua sală de concerte la mese întinse, pe lângă un program foarte variat. Începutul la 7 1/2 ore séra. Prețul de intrare 30 cr.

Un proces antisemit în Sibiu.

În ziua de Sf. Dumitru, 7 Noembrie n. s'a pertractat înaintea tribunalului din Sibiu un proces al țărului *Achim Rădoiu*, acusat cu ațitare la ură contra Jidanilor. Președinte a fost d-l jude de tribunal *Bădilă*, ér apărător candidatul de avocat *Coriolan Meseșianu*, plenipotențiatul d-lui avocat Dr. *Amos Frâncu*.

Achim Rădoiu era acusat, că ar ațit contra Jidanilor așigând spre stradă un tablou, care reprezenta faimosul omor ritual dela *Tisza-Eszlár*, întâmplat la 1880. Tabloul purta inscripția: „Crima grăznică din Tisza Eszlár, în Ungaria, la anul 1882”. În explicarea tabloului se dice: „De când au răstignit pe d-l nostru Isus Christos, mântuitorul lumii, de atunci ei (Jidovii) au lăsat biblia, vechiul Testament și tablele lui Moise, înlocuindu-le cu Talmudul. Prin acăsta carte afurisită Jidovii sunt obligați a folosi sânge de creștin. Datina acăsta oriminală a Jidovilor e cunoscută în totă lumea. Tabloul acăsta reprezintă scena, când Jidovii din Ungaria au stors la anul 1882, în Tisza Eszlár, sângele unei feciôre creștine...”

Cetindu-se actul de acasă, a urmat interogatorul acusatului. Întrebat fiind, dacă e adevărat, că a bătut chipul pe pãrețele casei sale, acusatul a răspuns, că așa este și a făcut-o pentru-că după-ce l'a ținut patru ani în casă, a văcut, că nu se cade a sta între icônele sfinte. — Dér nu te-ai cugetat, că acățând pe stradă acest chip, va ațita la ură contra Jidanilor? — dice președintele către acusat, care răspunde: Nu, pentru-că în casă mai am multe icône, cari arată cum Jidovii chinuesc pe Christos și pe apostoli.

După aceste procurorul rosti vorbirea de acasă susținând, că prin așigarea tabloului țărului Rădoiu a voit să ațite contra Jidanilor; cere deci osândirea lui.

Apărătorul d. *Coriolan Meseșianu* rosti apoi discursul de apărare și dăcând oșm următoarele:

Onorat tribunal regesc!

În înțelesul §-lui 106 din codicele penal, decât în decurs de 4 ani nu s'a intentat procedura criminală contra tipăriturii și a textului respectiv, acăstea nu mai pot fi obiectul unui proces criminal și nu se mai pot pedepsi. Ast-fel nu se mai pôte pedepsi nici fapta orientului meu, fiind-că așigarea tabloului în criminat s'a întâmplat deja în 1892, deci cu 4 ani înainte. Uniformitatea jurisdicțiunii, dela care așteptăm, ca în casuri analoge, materialicește egale, pe lângă egale legi și proceduri: egal să și judece, încă ponderază mult pentru totă achitare a acusatului.

În prôspătă memorie ne este, cred, la toți, procesul de presă intentat redactorului *Franco Bonitz* pentru traducerea broșurii lui *Bernardin Freimut* cu titlul: „Istoria măcelurilor rituale jidovesci până în zilele noastre”, în care proces pertractarea finală s'a ținut la 22 Sept. 1896 înaintea tribunalului de presă din Budapesta.

Acusatul a fost achitat, deși, — decât considerăm constatările expuse în cuvântul final al acăstei broșuri, — în privința momentelor grave întrec înșcoit aserțiunile cuprinse în acest tablou.

Ca să atrag atențiunea on. tribunal asupra gravității acelor enunțări imitan voi să citez numai 2 constatări din acăa broșură:

„1. E fapt constatată, că Jidanii deja de multe veacuri, până în zilele noastre au omorit și măcelărit copiii creștini, nu arareori și adulți în așa mod, cum nu s'a mai pomenit la popóre civilizate, și scopul tuturor acelor măceluri n'a fost altul, decât, ca ei să ajungă în posesiunea sângelui de creștin”.

„2. E fapt constatată, că acăste măceluri s'au înșcenat din motive religioase, din acăea credință, că stingerea unei vieți creștine e lucru plăcut înaintea lui Dumnezeu și că luarea sângelui creștin curățesce sufletul jidovesc...”

Faptul acusatului Rădoiu nu conține nici un delict de agitație, pentru-că:

1. Tabloul acăsta cu nimic nu exprimă mai mult decât acele icône, cari ne presentă pironirile pe cruce, încununările cu spinii, loviturile și scupiturile pe față, cari le putem vedé în ori-care casă creștină. Dacă acăste nu cuprind agitația împotriva Jidanilor, atunci nici tabloul în criminat nu constituie agitație.

2. Nici conținutul comentariului nu e agitaric, pentru-că în el autorul observă simplu, că Jidovii prin schimbarea testamentului vechiu au adoptat Talmudul, vrășmaș a tot ce e creștin.

Că acăsta părere bună e séu rea, să ține de știința teologică. De on. tribunal să ține numai constatatarea, că de fapt Jidovii să țin de Talmud, că toți bocherii, șachterii și rabinerii, vorbind ex cathedra, tot învățături de acăste primejdioșe propun

moșilor lor, și că prin urmare aser-
varea exprimată în tabloul încriminat nu
este de loc agitație, precum nu cuprinde
evanghelia în părțile unde ea tractează
pe Jidovi. Că învățăturile Talmudului
sunt primejdioase pentru tot ce e
bun, pentru ordinea și concordia socie-
tății omenești, despre aceasta se va pute
scrie și on. tribunal din traducerea
„Luce“.

Talmudul conține agitație! Aderenții
sua ar trebui trași la judecată, ér nu
sunt țărani dela sate, care nici atâtea
sunt, că ôra icona șachterilor sfântă e
ce? Oam se pôte presupune deci, că
sunt a avut scire de procesul din Tisza-
Eszlár? Dér ôre în urma procesului dela
Eszlár, e convins cine-va despre ne-
credința Jidanilor s'au ba! Fia-care e con-
vins de ce vrea! Convingerea, fiind un ce
privat și propriu fia-cărui om, nu pôte
fi făcut criminal, cu atât mai ales nu,
câci aceea convingere nu numai că nu
este exprimat în mod atîțător la ură, ci chiar
contră în comentarul tabloului, după
scuturarea pericolului jidovesc, se reco-
mandă islarea pasivă și ruperea pacnică
a tuturor legăturilor cu Jidovii.

3. Precum la tôte faptele criminale,
se pot imputa autorului lor, sê recere
fel de *animus violandi*, așa s'ar pretinde
cazul de față. Unicul motiv, din care
pôte de-duce intențiunea acusatului de
a fi în Jidovi, ar putea fi contactul cu
unul. E însă fapt, că în Apoldul-mic, ba
într-un, că în comitatul nostru întreg,
abia poți găsi 2—3 Jidani. Nu se pôte
presupune, că acusatul prin tabloul
ar fi voit sê atîțe la prăpădirea Jido-
vilor dintr'alte părți ale țării! Constatez de
acestele, că în urma tabloului acelaia,
unul Jidan nu 'i-s'au atins perii din
cap.

După tôte acestea, mă rog de on. tri-
bunal, să binevoască a achita pe acusat de
toată acuza și urmările ei, ér în cas de
condamnare, mă rog, că în considerația
stării de împrejurări atenuante, sê i-se
de minimul pedepsei, cuprinse în §. 172,
pen.

După replică și duplică tribunalul s'a
pronunțat pe la 10 ôre a. m. a enunțat osên-
ta acusatului la 2 săptămâni închisóre și
la amendă, eventual 2 zile închisóre.

Din nici o parte nu s'a făcut recurs.
Decizia propriă, acusatului 'i-s'a permis
să face pedepsa la tribunal.

Mărturisirea lor.

„Alkotmány“, organul partidei po-
pulare scrie sub titlul „Lume nouă“
următoarele:

Ungaria nu mai este ceea-ce a fost.
În privința politică, nici în privința
economică nu mai este cea vechiă. Moravurile
noastre au pierit din clasa de mijloc în-
termedie, corcicită. Așa numita inteligență
noastră mai mare parte nihilistă, pe ea a for-
mat și crescut o astfel instrucția liberală
în gimnaziu și universități. Patriotismul în
acestor domni este sêu acoperitorul
al celor lor, sêu scara de urcare. Cine nu
e în ea, este timbrat fără nici o basă ca
vătura de patriă uitându-și, că timp de
câțiva ani Ungaria a fost guvernată de li-
berali, care-dă numai ei sunt responsabili
de toate publicile, ei au dat țera în vên-
dare mic și în mare, în afaceri minis-
teriale și parlamentare, în geșeturile politice
noastre. Alături de această classă de mij-
locie degenerată s'a ridicat jidovis-
mul și a ocupat poziția privilegiată a ve-
chilor nobili în favorul de stat, în poziții
importante și în influență, în parlament, în
armată, în regesci, în pompă, sport și fu-

Deși jidovismul a avut o influență
decisivă asupra alegerilor, sunt trei
cauze, care a cumpărat cu bani protecția
politice; alta, că fia-care Jidan major e
în Ungaria, pe când—în urma censului nedrept
al celor parțiale — milioanele creștini-
ni lipsite de drepturi politice în Un-
ghia. A treia cauză e solidaritatea cea mare
dintre ei și șfortările lor fanatice de-ași
menține poziția dominantă în Ungaria cu
ajutorul guvernului.

Într-adevăr cea mai mare parte a de-
clarării liberale au de a-și mulțumi man-
tinerea Jidanilor. În rândurile opoziției
nu s'au găsit Jidani, fiind-că acolo
nu s'au găsit răsplată și nu și-ar putea valora
tendințele lor de domni asupra
Ungari.

Resultatul nemijlocit al alegerilor de
acum este așa-déră importarea absolutis-
mului guvernamental, nimicirea indepen-
denței parlamentului proclamarea pe față a
domniei jidovesci, ruina moravurilor popo-
lului și înlăturarea opoziției de pe câmpul
de luptă constituțional...

Sunt prețioase mărturisiri ace-
stea, căci deși cam târziu, dér bine
că totuși sê fac tocmai din partea
adversarilor limbii și naționalității
noștre.

Din Bucovina.

Despre portul preoțesc.

— Octomvre 1896.

De când se face pomană cu brênele
cele roșii, cei dăruiți începuse a se păuni,
făcându-și reverenți și rase de mătase, îm-
brăcându-se în tôte ziua luminat. Acastă
maniă de a-se îmbrăca în mătase și vison
roșu, devenit așa de generală, încât mai
toți exarchii pörtă haine roșii. Față cu cei
străini această nu-i réu, căci ei vèdând atâtea
roșeți se însușăimântă de puterea ortodoxă,
dér când această mirósă a păunire și fudu-
liă deșertă, precum și în realitate este,
atunci te scârbesci. Este apoi adevérat, că
numai cei bogați se învrednicesc de brêne
roșii și le și dá mâna a-se purta în purpur
și vison, pe când toți cei sêrmani, fia și
cumiști, sunt urgisiți de sörte a-se purta și
pe dinafară negru, căci nu se învredni-
cesc a fi mituiți cu brêu roș.

Sunt mulți, că n'au nici o reverență
bună, ci tôte-i pătată, pe când cei bogați
au reverență și rasă roșă de fuduliă și au
și négră pentru casă. *Stăm în fața unei
enigme și nu poți afla adevérul: este această
spre folosul și fala Ortodoxismului din țără,
sêu spre ruina lui?* Una s'a constatat, că
profesorii de teologie, deși erau și sunt
stauorofi, protopopi, totuși nu s'au îmbră-
cat în roșu. Care-i cauza nimenea n'o scie
afară de d-lor. Dér că este o cauză, această
se vede din aceea, că Consistorul a ales o
comisiune de patru membri, cari au sê sta-
biliscă o normă relativ la uniformitatea
clerului din Bucovina.

Până la care haină a ajuns comisiu-
nea nu sciu cei neinițiați în marele secret,
se speră însă, că se va pune zebrele ma-
niei de a-se purta în roșu. Dér pe când
sus la Mitropoliă sê lucră pentru uniformi-
tate în portul preoțesc, jos în orașul Cer-
năuți se lucră contra uniformității. Și ecă
cum: „G. Bucovinei“ în N-rii 61, 72 și 73
tipăresce doi articuli, cari pledază contra
hainelor preoțesci. În N-rul 61 d-l V., ér
în N-rii 72 și 73 d-l D. aduc motive, cari,
dêcă le cetesci în apararență ar avé reson,
în fond însă așii, că sunt aduse în detri-
mental vazei preoțesci. N'au nici o însem-
nătate, care ar trece peste pragul casei
unde au fost scrise, dér, deore-ce, pân'
acuma nu s'a aflat nimenez sê descopere
ce-i scopul lor, voiă căuta a-le aduce la
reală lor însemnătate, spre a nu induce lu-
mea ortodoxă în eróre, ér apusul sê nu
crédă, că suntem ca'n statul lui Cremene.

D-l V. dice în pledarea sa, că încep
uui a se îmbrăca în haine roșii și-și acoper
capul cu pălării sêrbesci și cu găetane de
aur. Cine scie de n'a rêvnit și D-sa sê în-
tre în clerul catedral — bunădôră ca pre-
dicator — dér fiind necesitat, că n'a co-
rêspuns la concurs — sê se retragă — Adî
s'a supêrat foc pe cei îmbrăcați în
haine roșii, de-acee își varsă tot amarul
sufletului sêu asupra hainelor preoțesci.
Spre a-l înjosi mai bine, aduce un cas, pe
când era D-sa teolog și-i plăcea a-se purta
pe la bêloieri de cai. Era adevă la bêloier
din Falticeni (România) unde se întêlnise
o'un preot vestit amator de cai, ba și ne-
guțător mai bine dis. Erau ei mai mulți
domni și dômne și părintele amator de cai
întinse mâna spre a cerca virulența unui
cal. Tablou! A mai vèdut odată pe-un
preot în Cernăuți, mulgând o vacă și-și
umpluse măneca de lapte, ér pôlele de
murdării, și că pe-un paroch nu voise pa-
rochii să-l primescă, ca paroch, pentru-că
cumpêrase găini prin tîrg.

Aceste ar fi argumentele cu cari s'ar
năcăji a impune comisiunei menționate, ca

ea sê se exprime pentru portul civil, căci
„demitatea preoțescă opresce pe preot
de a-și îngriji de datoriile sale ca gospo-
dar“. Accepteză hainele preoțesci „ca cos-
tumul quotidian pentru preoții, cari se ocupă
— precum în Cernăuți bună ôra — numai
cu chemarea lor preoțescă și cu sciința,
nefiind osândiți de sörte a se ocupa even-
tual și de cestiuni — deși vitale — dér
totuși profane, ér ca costum oficial și de
mare ținută și pentru ceilalți preoți, dér
cu expresa condițiune, ca sê li-se oprêcă
categoric purtarea acestei uniforme la ocu-
pațiunii vulgare și incompatibile cu deco-
rul stării preoțesci“.

Spre a ajunge la această D-sa mai
spune, că preoții ambelor confesiuni din
Ardél umblă civil, tot așa cei din Mun-
tenia nu se deosebesc în port de păstoriții
lor, cei din Rusia umblă în costumul na-
țional, clerul sêrbesc se îmbracă în costu-
mul național, care a fost adus de Wla-
chovici în Bucovina. De ce sê nu umble
și preoții din Bucovina civil, căci döră
sunt și unii din ei pasionați iubitori de
sporturi și vênători? La ce sê se îmbrace
în haine de paiți, de teatriști, de come-
dianți etc.

Sermană haină preoțescă. Tu până
acuma ai ascuns la mulți pasiunile! Du-
pă-ce li-ai umplut burta cu prescuri și
și-au făcut case în Cernăuți cu tine, ađi
se rușineză de-a te purta, ca sê nu dici tu,
că te rușinezi de dênșul. Acest cucernic
părinte, care a scris aceste, sêmênă a fi
frate de cruce, de nu cum-va este el sin-
gur, care la o conferență pastorală a dis-
odată, când era vorba despre uniformitate
în port: „mai bine mă las spândurat, decât
sê port potcap la îngropăciuni!“ După D-sa
hainele preoțesci sunt haine de paiți, de
artiști, de comedianți etc. și numai stra-
iele civile sunt bune și frumoșe. Când ce-
tesci așa ceva, îți vine a crede, că cetesci
o recomandațiune plătită bine pentru o
fabrică de haine civile. În fond pôte se
pledază pentru ceva și spre a cunoșce
care-i cauza a fi de dorit, că toți aceia,
cari doresc sê umble civil sê se înscrie în
„Gazeta Bucovinei“ și atunci Consistorul,
cercetând mai de aprôpe vicistudinele vie-
ței lor, va afla, că toți cei cari cer haine
civile au un cusur moral, o pasiune ca:
vênătoria, pescătoria, jucarea în cărți, be-
ția, sêu li-se aprind lesne călcăele. Spre
a-le mulțami pasiunile doresc haine civile,
credând, că cu ele mai ușor își vor puté
satisface dorințele. Această este cauza cea
cardinală, și nu că referințele economiei
aduc cu sine ca preoții pe la gospodăria
sê se pörte civil.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Sofia, 10 Noemvre. A produs
mare senzația aici faptul, că mo-
narhul Francisc Iosif, a trimis mi-
nistrului de răboiu bulgar Petrov
portretul sêu în cadru fôrte prețios
ornat cu diamante. Principele Bul-
gariei s'a grăbit a mulțami pe cale
diplomatică monarhului austro-un-
gar pentru această distincțiune, care,
dice principele, nu s'a făcut numai
unui ministru al sên, ci întregi ar-
mate bulgare.

Filipopol, 10 Noemvre. După
scirile din Constantinopol, în loca-
litatea Eves, lângă Casarda, au is-
bucnit turburări: O sută de Armeni
au fost uciși de câtră Turci și o
mulțime de case au fost jefuite și
devastate. Ordinea n'a putut fi res-
tabilă cu tôte silințele, ce și le-a
dat poliția.

București, 10 Noemvre. Minis-
trul instrucțiunii a numit o comi-
siune, care sê întocmescă un *regula-
ment de disciplină a studenților univer-
sitari*. Această comisiune se compune
din d-nii Aron Densușianu, C. Is-
trati, M. Tzoni, Spiru Haret și cei
doi rectori ai Universităților. Comi-
siunea își va începe lucrările sale la
16 Noemvre.

Sofia, 10 Noemvre. Cifra totală
a Armenilor refugiați în Bulgaria

se urcă la 11,500. Cea mai mare
parte dintr'ênșii par că nu vor sê
rémână decât în mod provisoriu în
Bulgaria. Un mare număr dintr'ênșii
au găsit ocupațiunii ca hamali în
pădurile Varna și Burgas, unde miș-
carea esportului grânelor e consi-
derabilă. De asemenea o însemnată
parte din ômenii trăsesc din ajutórele
ce li sunt distribuite de populația,
precum și din cele trimise din An-
glia. Se confirmă scirea, că guver-
nul bulgar, vèdând printre emigrați
un număr însemnat de cultivatori,
e dispus sê le dea pământuri fertile
în Dobrogea bulgară.

București, 10 Noemvre. Dumi-
necă, vaporul „Carmen Sylva“ al
companiei germane danubiene a fă-
cut o călătoria de încercare dela
Galați la Isaccea și înapoi până la
gura Siretului și Galați. Vaporul a
percurt 15 mile marine pe ôra în
josul Dunărei și 12 în susul flu-
viului. Mașina acestui vapor are o
putere de 600 cai, e cu dublă helice
și triplă expansiune și are 12 și ju-
mătate atmosfere presiune. Comi-
siunea a fost fôrte satisfăcută de
încercarea făcută și raportul pentru
cumpêrarea acestui vapor. Regia
Monopolurilor Statului are inten-
țiunea de a cumpêra vaporul „Car-
men Sylva“ și după o luxuósă ame-
najare, îl va oferi M. S. Regelui a
servi de Yacht Regal.

DIVERSE.

O aventură a principelui de Orlean.

Principele de Orlean este unul dintre vên-
ătorii cei mai curagioși și esperti și cu
deosebire între cei din India, unde înainte
cu câțiva ani a petrecut mult timp și nu
odată a avut ocaziune în timpul petrecerii
sale, sê ia parte la vênătore periculöse de
lei și tigri. Din incidentul visitei sale în
Calcutta, vice-regele de acolo, lordul Duf-
ferin a aranjat în onôrea lui o mare vênă-
tore, la care au luat parte afară de Henric
prințul de Orlean, mai mulți aristocrați.
Cu ocaziunea acestei excursiuni de vênă-
tore, care a durat două săptămâni, princi-
pele Henric a avut o aventură, care de si-
gur în viața sa o va ține mult în me-
moriă, și nu numai pe el îl interesază, ci
chiar și pe alții străini. Despre această
aventură principele naréză următorele unui
amic de-al sêu: „La o vênătore de tigri
am plecat cu 60 de elefanți, dintre cari
30 au fost împrumutați dela guvernul din
Nepaul. Numărul acesta de elefanți, la tot
casul, n'a fost mare, dêcă omul ia în con-
siderația, că în atari împrejurări moșteni-
torul de tron engles odată la o vênătore
ca această de tigri a plecat cu 700 de ele-
fanți. Noi am pușcat doi pui de tigris, ér
pe mama lor am încunjurat-o cu elefanții.
Credurăm, că tigróica stă ascunsă într'o
tufă lângă un arbor la țărmlul unei vâli-
șore, elefanții se temură sê se apropiă mai
bine de tufă. După un timp ôre-care ele-
fantul meu, care a fost mai curajos, de-
cât ceilalți, s'a apropiat de arbor. Intr'a-
ceste tigróica infuriată sare din tufiș pe
spatele elefantului meu, și cu o lovitură
de picior îmi frânse țevea pusei până a
nu o descărea. Astfel am rémas fără pușcă!
Servitorului, care mâna elefantul, ca prin
minune, îi succese sê se refugieze sub ca-
pul elefantului, așa că nu i-se întemplă
nimic. Din norocire, tigróica încă s'a re-
tras după atac, posibil că s'a spăriat de
pușcă când s'a frânt, cu'n cuvânt s'a re-
tras în tufiș. Elefantul meu, înfricându-se
a fugit în direcțiunea opusă și numai cu
greu l'am putut opri. Când m'am reintors
la prietini, întréga cétă de elefanți era
cuprinsă de frică astfel încât în aceea și
a trebuit sê intrerupem vênătore. În di-
minéța următore tot în acel loc am încun-
giurat pe tigróica și am fost norocos sê o
prăvălesc la pământ, când toamai voia sê
trécă valea“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Noevre 1896.

Table of stock market prices in Vienna, listing various securities like 'Renta ung. de aur', 'Impr. ca'il. fer. ung.', etc.

Cursul pietei Braşov.

Din 11 Noevre 1896.

Table of commodity prices in Braşov, listing items like 'Banonote rom.', 'Argint român.', etc.

Lire turcesci Cump. — Vënd. — Soris. fonc. Albina 5% 100.75 Vënd. 101.75

AVIS!

Se caută o femeie menageră în casă ca îngrijitoare la patru copii. — Etatea copiilor dela 8 ani în sus. — Respectiva va avea ca ajutor două servitoare și o remunerația favorabilă.

Preferabilă ar fi o română, care să cunoască și limba nemțescă. — Etatea să fiă de 38-40 ani.

A se adresa la Domnul Vasile N. Bidu comerciant în Braşov, până la 10 Decemvre a. c. 1105.1-3.

Anunțuri (insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Sz. 6863-1896. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírre teszi hogy Puscariu József végrehajthatónak Toma Miklós végrehajtást védő elleni 132 frt. 40 kr. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbírói területén lévő Szohodol község határán fekvő és a szohodoli 429. számú tjkvben foglalt 1328 hrsz. fekvőre 160 frt., a 1329 hrsz. fekvőre 19 frt., a 1330 hrsz. fekvőre 15 frt., a 1331 hrsz. fekvőre 48 frt., a 1332 hrsz. fekvőre 22 frt., a 1407 hrsz. fekvőre 30 frt., a 1456 hrsz. fekvőre 36 frt., a 1457 hrsz. fekvőre 42 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi október hó 2-ik napján d. e. 9 órakor Szohodol község irodájában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is fogadják adadni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiváltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1896 évi Augusztus hó 27-én.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

ÁBRAHÁM ISTVÁN, egyesbíró.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se potú cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Main railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Ghirisiș-Turda, Copşa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraş, Simeria-Piski-Hunedóra, Brasov-Zerneşti, Mureş-Ludoş-Bistriţa, Arad-Timişóra, Sibiu-Cisnădie, Sighişoara-Odorheiu-săcesc) and train times.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnăză orele de noapte.